

Mamuty na Slovensku

Namiesto hodiny dejepisu nás pani učiteľka zobrala do Slovenského národného múzea na výstavu Mamuty na Slovensku – Stratený svet mamutov.

Kúsok za vchodom do budovy múzea nás privítal vypchatý mamut v životnej veľkosti. Bol nazvaný podľa dediny, kde ho v roku 1997 našli – Boľšaja Balachnija na polostrove Tajmýr. Boli ukázané tiež ostatné významné náleziská mamutov.

Mamut bol predstavený ako symbol posledného veľkého zaľadnenia na Zemi v období starších štvrtohôr – pleistocénu. Najväčší z mamutov, *Mammuthus columbi imperator*, z Kalifornie dosahoval výšku najmenej 4 metre a vážili aj 6 až 8 ton, ale väčšina druhov mamutov bola veľká len asi ako dnešný slon indický, teda 2,7 až 3,4 metra s váhou 4 až 6 ton.

Mamuty mali dlhé zahnuté špirálovostočené kly, 8 -10 centimetrovú vrstvu podkožného tuku a severské druhy dlhé až 90 centimetrové chlpy. Pod nimi bola ešte malá hustá srst'. Koža mamuta bola až 2 centimetre hrubá. Klami vyhrabával rastliny spod snehu. Najväčší únik telesnej teploty mamutov bol cez uši. Mali chobot ako ostatné chobotnatce. Ústa mali malé. V nich štyri silné a

odolné stoličky, ktoré pripomínajú stoličky slona ázijského, čo naznačuje ich blízky príbuzenský vzťah. V ľadovej dobe obývali severné oblasti Európy, Severnej Ameriky a severnej Ázie. Posledné mamuty z Wrangelovho ostrova však vyhynuli až okolo roku 2000 pred našim letopočtom. Dodnes nie je jasné, či mamuty vymreli v dôsledku klimatických zmien alebo či ich vyhynutie spôsobili ľudia ich lovom.

Zoznámili sme sa aj s paleolitickými ľuďmi. Pre ich spojenie s mamutmi - pravekí ľudia ich lovili, ich kultúru nazývame aj dobou lovcov mamutov. Videli sme vchod do paleolitického obydľia aj jaskynné maľby mamutov, ktoré sa našli vo francúzskych a španielskych jaskyniach.

Priamymi predchodcami mamutov bol primelelhas, ktorý žil pred 5 až 6 miliónmi rokov v lesoch strednej Afriky. Mamut je vyhynutý rod z čeľade slonovitých a radu chobotnatcov. Niekedy sa

zaradujú do špeciálnej čeľade mamutovité, ktorá zahŕňa iba tento rod. Mamuty teda boli podobné dnešným slonom, ale neboli ich predchodcami.

V poslednej časti výstavy sme videli aká bola krajina na našom území pred 190 tisíc rokmi a vzácne nálezy lebiek a kostier súčasníkov mamuta, ako boli nosorožec srstnatý, jeleň obrovský, medveď jaskynný. Videli sme tiež mapu s náleziskami mamutov na našom území. Zobrazený bol Kmeťov mamut z Beše pri Leviciach, nález lebky mamuta z Boroviec a najlepšie zachovanú kostru mamuta zo Senca.

